

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อมร รัชศาสตร์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๒/๒๕๕๖

วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลจังหวัดนนทบุรีสั่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท กรุงเทพปิยะพันธ์ จำกัด กับพวก) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๘๗๕/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ)

สรุปข้อเท็จจริง

๑. เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ธนาคารดีบีเอส ไทยทง จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท กรุงเทพปิยะพันธ์ จำกัด จำเลยที่ ๑ บริษัท ภาสพงศ์ จำกัด จำเลยที่ ๒ บริษัท กรุงเทพปิยะพันธ์ หรือเพอร์ตี จำกัด จำเลยที่ ๓ นายไพบูลย์ สงวนปิยะพันธ์ จำเลยที่ ๔ นางสุจิตรา สงวนปิยะพันธ์ จำเลยที่ ๕ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๘๗๕/๒๕๕๓ ฐานผิดสัญญากู้ยืม เบิกเงินเกินบัญชี ตั๋วสัญญาใช้เงิน บังคับจำนอง และค้ำประกัน จำนวนทุนทรัพย์ ๒๑๕,๑๖๓,๗๑๒.๕๑ บาท ต่อศาลจังหวัดนนทบุรี

๒. วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ จำเลยทั้งห้าได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนนทบุรี สรุปความเฉพาะในส่วนขอขบขัญญัติแห่งกฎหมายที่อาจขัดต่อรัฐธรรมนูญได้ ดังนี้

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ที่กำหนดไว้ว่า การโอนสิทธิเรียกร้องเป็นอันชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา ๑๐ ที่กำหนดให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ อาจเรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกหนี้ตามสัญญาเดิมได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิม ณ วันที่รับโอนมา แต่ถ้าสัญญาเดิมได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราลอยตัวให้คำนวณอัตราดอกเบี้ยตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด หรือในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ให้ลูกหนี้ตามสัญญาเดิมกู้ยืมเงินเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการเพิ่มมูลค่าของทรัพย์สินที่รับโอน ให้สามารถเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยได้ตามที่ตกลงกัน แต่การดำเนินการคิดดอกเบี้ยข้างต้นมิให้นำมาตรา ๖๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับ แต่จะเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดมิได้ ผู้ร้องเห็นว่าเป็นการให้สิทธิแก่บริษัทบริหารสินทรัพย์เหนือกว่าบุคคลทั่วไป โดยได้รับยกเว้นการที่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และมาตรา ๖๕๔

เป็นการไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ซึ่งกำหนดไว้ชัดเจนให้บุคคลได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม จะกระทำมิได้

๓. เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องไว้ดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยและได้ติดต่อขอข้อมูลเกี่ยวกับพระราชกำหนดนี้จากธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งได้ตอบมาเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๖

ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

๑. พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัย

โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๔๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นแรกของคำร้องนี้อีก

จึงเหลือประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณา คือ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ เพียงประเด็นเดียว

บทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ซึ่งบัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน และห้ามมิให้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

๒. พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ ซึ่งมี ๓ วรรค มีบทบัญญัติดังนี้

วรรคหนึ่ง “ในการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ บริษัทบริหารสินทรัพย์อาจเรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกหนี้ตามสัญญาเดิมได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิม ณ วันที่รับโอนมา แต่ถ้าสัญญาเดิมได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราลอยตัวและไม่มีฐานในการคำนวณของสถาบันการเงินเดิมให้อ้างอิงได้ ให้คำนวณอัตราดอกเบี้ยตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด”

วรรคสอง “ในกรณีที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ให้ลูกหนี้ตามสัญญาเดิมกู้ยืมเงินเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มมูลค่าของทรัพย์สินที่รับโอน ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์สามารถเรียกเก็บดอกเบี้ยได้ตามอัตราที่ตกลงกัน”

วรรคสาม “การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้นำมาตรา ๖๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับ แต่จะเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด มิได้”

๓. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๕ บัญญัติว่า มิให้เก็บดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี

ข้อพิจารณา

๑. ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง เห็นว่าบริษัทบริหารสินทรัพย์อาจเรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกหนี้ได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิม จึงไม่มีการได้เปรียบเสียเปรียบกัน

นอกจากนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัย ตามคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๒ แล้วว่า พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยเกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ซึ่งสอดคล้องกับการที่พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์เรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกหนี้ได้ตามสัญญาเดิม จึงไม่มีการได้เปรียบกันแต่อย่างใด

การที่ส่วนท้ายของวรรคแรกบัญญัติว่า ถ้าสัญญาเดิมกำหนดอัตราดอกเบี้ยลอยตัว และไม่มีฐานในการคำนวณของสถาบันการเงินเดิมก็ให้คำนวณดอกเบี้ยได้ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เรื่องนี้ปรากฏว่าธนาคารแห่งประเทศไทย ออกประกาศลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ว่า “ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์คำนวณอัตราดอกเบี้ยที่จะเรียกเก็บจากลูกหนี้ตามสัญญาเดิมดังกล่าวได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยถัวเฉลี่ยจากอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อประเภทนั้นๆ ของ ๕ ธนาคารพาณิชย์ใหญ่...” ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกับคำตอบของธนาคารแห่งประเทศไทยเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๖ แล้ว ก็เห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเรียกเก็บอัตราอย่างไรก็ต้องต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดอยู่ดี เพราะธนาคารใหญ่ๆ ย่อมแข่งขันกันเรียกเก็บดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราสูงสุดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดอยู่ดี กรณีนี้ลูกหนี้จึงไม่มีทางเสียประโยชน์มากกว่าเดิม

๒. ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ วรรคสอง เมื่อกฎหมายนี้กำหนดให้ลูกหนี้กู้ยืมเพิ่มเติมจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ในอัตราที่ตกลงกันเองแล้ว ก็ย่อมไม่มีการได้เปรียบเสียเปรียบกัน

๓. ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ วรรคสาม การไม่นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ (ที่ห้ามมิให้เรียกเก็บดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี) มาใช้สำหรับกรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสองนั้นก็เป็นที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้ในคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๒ ดังที่อ้างแล้ว และไม่ทำให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ได้ประโยชน์ต่างกับเจ้าหนี้เดิมแต่อย่างใด ลูกหนี้ก็ยังคงต้องใช้หนี้ตามข้อตกลงเดิมต่อไป

อนึ่ง บทบัญญัติทั้งสามวรรคนี้ใช้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์และลูกหนี้ที่อยู่ในสภาพเดียวกันเหมือนกันทั้งสิ้น มิได้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมแต่อย่างใด

คำวินิจฉัย

จากการพิจารณาข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๐ ทั้งสามวรรค มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐

ศาสตราจารย์ ดร.อมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ